

Fylkesmannen i Buskerud

Erfaringer fra barnesamtaler i tilsynssammenheng

Seniorrådgiver Ole H. Bals
Sosial- og familieavdelingen

Å SNAKKE MED BARN

Det er lett å snakke med barn!

- Snakke med
- Snakke om
- Snakke til
- Lytte til
- Ingen teknikk, mer holdninger

FORUTSETNINGER (1)

- Har barnet tillit til deg?
  - Er du favoritt-onkel?
  - Hva er barnets erfaringer med andre voksne?
- Har du tillit til hva barnet forteller?
  - Hva vil barnet oppnå?
  - 3 / 7 / 12 år

FORUTSETNINGER (2)

Hvilken tillit er du avhengig av?

- "Har ikke noe å ta opp med tilsynet"
- "Hjelper ikke å ta opp noe med tilsynet"

Barn holder oftere informasjon tilbake enn de dikter opp usannheter om vanskelige temaer

FORUTSETNINGER (3)

En god samtale forutsetter gjensidig forståelse av den sammenhengen som samtalen foregår i.

Det er den voksnes ansvar å definere sammenhengen slik at barnet kan forstå.

FORUTSETNINGER (4)

Hjelpemidler ved manglende tillit

- RESPEKTFULL BEHANDLING
- Reduser ubalansen i maktforholdet:
  - Aksepterende holdning og genuin interesse
  - Meningsutveksling framfor forhør
  - Vær lydhør – forfølg temaer underveis
- Yngre barn trenger mer konkrete spørsmål

FØR TILSYNSBESØKENE (1)

- Velg ut hvilke temaer (fra tilsynsforskriften) dere vil ha informasjon om fra barnet denne gangen

FØR TILSYNSBESØKENE (2)

Tilsynet skal påse at:

- Lover og regelverk blir fulgt
- Barna får forsvarlig omsorg og behandling
- Barna blir behandlet hensynsfullt og med respekt for den enkeltes integritet

Tilsynet skal ha oppmerksomheten rettet mot alle forhold som har betydning for barnas

- Utvikling
- Trivsel
- Velferd
- Rettssikkerhet

FØR TILSYNSBESØKENE (3)

- Gjennomgå dokumentasjon
  - Notater fra siste tilsynsbesøk
  - Ev klagesaker
  - Vedtak
  - Planer
  - Protokoller
- Snakke om barna (med ansatte)
- Lag notater – relevante spørsmål

VED TILSYNSBESØKENE (1)

Ta styringen

- Bestem hva dere skal snakke om
- Bestem når og hvor dere skal snakke
- Bestem hvem du skal snakke med

$$1 \times 2 = \frac{1}{2} \quad 1 \times 3 = 1$$

- Bestem rekkefølgen

VED TILSYNSBESØKENE (2)

Innledning til samtale

- Rolleklargjøring (2-4 besøk pr år)
  - Ikke hvorfor du bor her, men hvordan du blir behandlet mens du bor her
- "Jeg trenger deg, selv om du ikke trenger meg" – "Du er viktig"
- Nøytrale, ufarlige temaer som innledning
- Unngå Ja/Nei-spørsmål

EKSEMPLER PÅ SPØRSMÅL

Skole

- Hvordan foregår lekselesing?
- Hvordan kommer du deg til og fra skolen?
- Hvilke voksne kan du snakke med hvis du ikke trives på skolen?

EKSEMPLER PÅ SPØRSMÅL

Samvær med andre

- Hvilke avtaler må du gjøre før du får ha besøk av venner?
- Hva gjør de ansatte for at du kan ha besøk av familie – og av venner?
- Hvilken mulighet har du for å være alene med en voksen ansatt?

EKSEMPLER PÅ SPØRSMÅL

Ett spørsmål som tilsynet alltid må ha
"i bakhodet" – uansett tema det
snakkes om:

**"Opplever dette barnet
at det på noe vis ikke
blir behandlet bra her?"**

Fylkesmannen
i Buskerud

EKSEMPLER PÅ SPØRSMÅL

Spør alltid barna:

**"Hva skjer hvis du ikke
gjør slik
som de voksne
sier du skal gjøre?"**

EKSEMPLER PÅ SPØRSMÅL

NOVA/Fafo (9/06): Brukerundersøkelse i barnevernsinstitusjonene (436 svar)

"Har du blitt utsatt for noen av følgende overgrep fra de som jobber her?" (gjerner flere svar)

- Mobbing 41
- Seksuelle overgrep 12
- Slag/spark 33
- Holdt fast
- Skjerming
- Annet
- Nei, har ikke blitt utsatt for overgrep
- Vet ikke

AVSLUTNING AV SAMTALE

- **Gi alltid barnet en anerkjennende replikk som avslutning:**
  - Takk, det var fint å snakke med deg
  - Takk, det var viktig for meg å høre hva du mente
  - Det er i orden at du ikke vil snakke med meg, dette har du rett til å bestemme selv

ETTER SAMTALENE

- **Hva gjør vi med det vi fikk vite:**
  - **Summer sammen og vurderer:**
    - samtaler med personalet
    - begrunnet melding
    - pålegg om endring av driften
    - nedleggelse
    - anmeldelse
  - **Skriver generell rapport / ev. internt notat**
  - **Behandler klager**
  - **Bakgrunnsopplysninger ved systemrevisjoner**